

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 8 fl. (8 coroane).
 Pe o jumătate de an . . . . . 4 fl. 50 cr. (8 coroane).
 Pentru România 15 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 16.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Tinerimea noastră, luată la prigoană!

(©). Stăpânirea a turbat! Furia ei, sëlbatăcia ei oarbă nu măi cunoaște margini...

După-ce vęd că n'au în ce să ne mai lovească, pentru-că în toate ne-au lovit, stăpânitorii să năpustesc acum, cu o înverșunare groaznică, asupra scumpei noastre tinerimi dela școlile înalte din țeară.

De vre-o săptămână, foile ungurești — pe semne, *puse la cale de către stăpânire* — publică cele mai sfruntate minciuni, cele mai nerușinate iscodiri, cele mai groase ticăloși cu cari vreau să strice bunului nume al tinerimei noastre și să înfrângă curajul frumos al tinerilor noștri, totdeauna gata să se jertfească pentru marea cauză națională.

Și ce mintesc foile ungurești? Ele au îndrăzneala să spună, că tinerii noștri dela Cluj, Oradea-mare și Budapesta ar fi plănuid în taină împotriva așa poreclitului „stat maghiar” și în acest scop ar fi stând în legătură cu studenții români din străinătate, mai ales cu cei din Paris!

Între multele mirozenii pe cari le povestesc cu venin, foile ungurești zic că tinerii noștri sunt „trădători de patrie”, pentru-că... vorbesc între ei românește, țin unul la altul și la fruntașii noștri și cetesc *Tribuna* și foile noastre naționale!

Auzi minune! Să fii „trădător de patrie”, pentru-că îndrăznești să fii Român, să ții la frații și capii tăi, și să cetești gazete românești!! Asta e totuși prea mult!

Cu toate acestea, Ungurilor puțin le pasă: că tot ce spun rău despre tinerimea noastră, se clădește pe minciună și pe răutate!

Ei vreau să lovească cu ori-ce preț în tinerimea noastră, în viitorii noștri fruntași!

De aceea, stăpânirea, adecă Bánffy-Pașa cel turbat, a dat porunci strașnice către toți capii școalelor din Cluj, Oradea-mare și Budapesta — ca să pedepsească în chipul cel mai aspru pe tinerii români și să nu-'i mai lase să facă nici o mișcare națională românească!

Prigoana nebună s'a început deja la Oradea-mare, unde este o academie pentru

advocați, la care partea cea mai mare a studenților e românească. Directorul acestei academii, un Ungur *teremtette*, a chemat la sine pe tinerii români, 'i-a muștrat aspru și le-a spus, că dacă se poartă tot așa vor fi scoși dela toate școalele din țeară! În același timp, s'a pus în mișcare și negrul procuror de stat, care a făcut proces de „agitație” unui tiner student și poate va mai face câtorva...

Astfel stând lucrurile, ne putem aștepta la prigoane grozave împotriva scumpei noastre tinerimi.

Dar' nu ne pasă și nu le va păsa nici tinerilor noștri! Căci ei se știu nevinovați și nevinovăția nu poate fi batjocorită mult timp.

Încât pentru stăpânirea ungurească, ea se face numai de răs și de ocară în fața lumii întregi.

Pentru-că nicăiri în lume nu se mai pomenește ca o tinerime cinstită și bravă ca a noastră să fie luată în prigoană de către stăpânire. Și ce prigoană?! Barbară, nu altceva!

Stăpânirea ungurească a turbat, reștim noi. Ear' cei-ce turbează, sunt nebuni!

Alegerea de Metropolit. Răposând. Metropolitul Miron Romanul, s'au luat măsurile de lipsă pentru alegerea noului Metropolit. În privința acestei legei fundamentale a bisericii române gr.-or. *Statutul organic* cuprinde hotărâri clare. În înțelesul acestor hotărâri alegerea noului Metropolit are să se facă prin *congresul național bisericesc*, în care sânt membri din arhidieceasă și din diecesele Aradului și Caransebeșului, în număr total de 90 (preoți și mireni). Congresul de alegere însă trebuie să fie întregit încă cu treizeci de membri noi, aleși din arhidieceasă.

Consistorul metropolitan s'a întrunit în Sibiu Sâmbătă, în 22 l. c., sub presiul P. S. Sale episcopului Meșianu și a luat măsurile de lipsă pentru alegere.

A hotărât zilele de alegere pentru membrii noi ai congresului. A ales de comisar pentru congres pe Preacuvioșia Sa dl *Filaret Musta*, vicarul diecesei Caransebeșului, care are să concheme și să conducă congresul de alegere. Apoi a fixat ziua întrunirii congresului pe 17/29 Decembrie a. c.

Alegerea în congres se face în secret, cu ședule. Acela dintre candidați, care întrunește majoritatea voturilor, se proclamă de ales Metropolit și actul alegerii se înaintează prin guvern la Majestatea Sa, spre a fi întărit.

Acum urmează numai, ca deputații congresuali să facă o alegere bună, încredințând căruja metropolitană unui vrednic bărbat al bisericii.

Pentru tricolor. Aflăm, că Mercuri în săptămâna trecută d-na Eugenia Dr. St. C. Pop a fost ascultată de către judele de instrucție Köller din Arad în privința celor făptuite astă-vară de gendarmii din Câmpeni, cari au oprit în drum nuntașii dlui Al. Macaveiu din Bucium. D-na Pop a fost ascultată ca martoră, după-ce bărbatul d-sale a fost ascultat ca acusat.

Pe dl Dr. St. C. Pop 'i-au pîrît adecă gendarmii că 'i-ar fi vătămât în onoare și ocărit când opriseră trăsările să smulgă dela cai cănăcii tricolori.

La Câmpeni au fost earăși ascultați dl Dr. Zosim Chirtop, avocat și sora d-sale d-șoara Domnica Chirtop.

D-șoara Chirtop e pîrîtă că ar fi *așifăt la răscoală, ear' dl Chirtop că nu s'ar fi supus oamenilor stăpânirii.*

Acum va urma procesul, care va fi earăși caracteristic pentru stările dela noi.

Să tem. În curând se va țire la Torino, oraș în Italia, un congres (adunare) a tuturor studenților din Europa. Acest congres a atras deja atențiunea cercurilor ungurești. Până acum nu știm dacă va lua parte ori nu și tinerimea noastră dela școalele înalte.

Ziarele maghiare anuță că studenții maghiari se vor duce, ca să nu permită — a fi calumniati (vorbiți de rău)!

Tare să tem compatrioții noștri de calumni, întocmai ca-și când conștiința nu le-ar fi liniștită. Dar' credem că aci nu se vor face calumni, fiind vorbă numai de a statori mici legături de prietenie între studenții de azi, conducătorii de mâne ai popoarelor europene. Fîind congresul în Italia studenții noștri vor face bine să iee parte, dat fiind că merg la frați.

Limba poporului. Guvernul Bucovinei a adresat deregătorilor un circuar prin care li invită să învețe limba românească și cea rutenă, fiind că aceste limbi sânt în folosință în Bucovina. Spre acest sfîrșit guvernul a hotărît să se țină pentru deregători cursuri, dela 15 Octombrie până la 1 Maiu. Aceste cursuri stau din câte 3 lecțiuni pe săptămână. Guvernul strage atențiunea deregătorilor, că de aci înainte la examenele politice-practice (de administrație) se va ține seamă de cunoștințele lingvistice ale candidaților.

Când vom ajunge și la noi, ca deregătorii să fie siliți a învăța limba poporului?

Tinerimea noastră.

De tinerimea noastră dela școalele înalte putem fi mândri: această bravă tinerime ajunsă între străini și la școale străine, își susține cu credință naționalitatea, iubirea de neam și de limbă și o apără împotriva dușmanilor nostri. De aceea ea este rău văzută și prigonită de puternicii zilei, mici și mari, cari nu o pot suferi pentru-că ține cu sfințenie la neamul seu și nu se maghiarisează.

La începutul anului școlar tinerii nostri dela academii, s'au adunat ca de obicei ca să se cunoască între olaltă și cu acest prilej s'au ținut vorbiri, din care se vedea iubirea înfocată de neam și alipirea către el, și tinerii și-au făgăduit, că vor lupta cu toții pentru a neamului înaintare și al lui bine.

Așa au făcut tinerii din Viena, Pesta, Cluj, Orade etc.

Dar' atâta a trebuit și Ungurilor și soșilor lor perciunați. Ei au avut bun prilej să poată tăbări asupra bravilor nostri tineri, să-i ponegrească cu minciuni și să aștepte lumea contra lor. Așa s'a început o haită în foile ungurești, îndreptată împotriva tinerilor din Cluj, dar' cu deosebire a celor din Orade, unde, după foile maghiare se află cei mai mari *vânzătorii de patrie*.

Șirul agitațiilor și minciunilor s'a început în foia *Egyetértés*, care a aflat, că tinerimea noastră ar sta sub conducerea unui comitet executiv din *Bruxella*, care își ține adunările secrete în Paris. Scopul acestui comitet e de a grupa tinerimea română dela toate universitățile sub același steag de luptă, cu aceeași năzuință contrară eghemoniei Ungurilor, astfel și contrară statului însuși (?!!).

Acest „primejdios“ comitet central și-ar fi și ținut deja ședința în 11 l. c. la Paris, sub presiunea tinăralui universitar dela București *Slatineanu*.

Se înțelege, că toate aceste sunt curate scornituri răntăcioase.

Alte foi șoviniste „află“ alte lucruri grozave. Astfel lui *Arad es vidéke* dela Arad și se scriu următoarele din Orade:

„Tinerimea română dela academia de drepturi în mod demonstrativ vorbește numai *limba maternă*, cântă *cântece naționale românești* pe coridoare, și la prelegere merge înarmată cu *Tribuna*, pe care o răfoiese sub oră. Cei mai

betrâni nu lasă, ca tinerii să șeară în aceeași bancă cu Ungurii.

Cu vorbirile antimaghiare ce le-au ținut la cina comună din urmă au atras deja și atențiunea *procurorului*. Rectorul academiei de drepturi, *Bozóky Alajos*, în o vorbire energetică și-a făcut luători aminte, să nu politizeze, să nu facă fapte ce vătămăș legea, căci vor fi excluși din toate școalele din patrie“.

Și așa mai departe aștând publicul maghiar și tinerimea maghiară contra colegilor lor Români, cari aștări și-au și avut roadele dorite de șoviniști.

Prigonirea tinerimei la Orade.

Conducătorul tinerimei din Orade este vrednicul tinăr *Lucian Bolcaș*, student în drept. Dl Bolcaș la adunarea sau seara de cunoștință a tinerimei a ținut o avântată vorbire către colegii sei, accentuând iubirea de neam și că trebuie să lucrăm și să jertfim totul pentru națiune. Pentru această vorbire, care a fost falsificată de foile maghiare, a fost tras în cercetare și ascultat de o comisie de profesori, când s'a dovedit, că foile ungurești au scris multe neadevăruri.

Între aceasta tinerii unguri, aștări de foi, au ținut o adunare gălăgioasă, în care au hotărât să exprime dispreț protocolar cetățenilor academiei români cu simțeminte nepatriotice, și să saterupă cu ei ori-ce coatingere, să combată cri-ce năzuință antimaghiară de acest soi și să facă totul pentru împedecarea lor și în sfârșit au hotărât să ceară pedepsirea lui Bolcaș. Totodată s'au început huiduile pe uliță din partea Ungurilor, strigând după tinerii nostri, ca niște cocși: „*Le a büdös oláhokkal, nyomorúlt mőczok, menjetek Oláhországba!*“ — și dădeu după Români cu petri, cu ouă clocite... Când Bolcaș a fost ascultat, s'au adunat tinerii maghiari pe uliță și la eșirea lui au început de nou huiduile. Tinerii români încă erau acolo. Eată ce se scrie în privința aceasta din Orade:

„După sfârșitul investigației pe *inbitul nostru prieten-coleg Bolcaș*, l'am primit cu *insufletire*, îmbrățoșându-l cu învăpăiata căldură a inimei. Colegul *Novacovici* l-au luat de braț și când au plecat s'au pornit urletele și ploaia de ouă, care însă n'a făcut pagubă — decât în ouă. După atâta ispravă și-au descoperit capetele și au început a cânta „*Hazádnak rendi'etlenül*“.

Estă „*hazafiaság*“-ul, eată cultura tinerimei maghiare!

Acum 50 de ani.

Acum sânt 50 de ani pe vremea aceasta patria noastră Ardealului și Bănatul apoi Ungaria și țările austriace erau în flacărele revoluției. Pe când în vară spiritele erau aștate și se prevedea erumperea viforului, până prin Septemvrie și începutul lui Octomvrie la fapte dușmănoase, la lupte nu s'a ajuns.

În 25 Septemvrie Împăratul Ferdinand denuște de comisar regesc pe contele *Lamberg* pentru Ungaria, punând sub comanda lui oastea împărătească de aici. În Viena a fost denumit de comisar contele *Latour*. Poporal însă nu a voit să primească această denumire și *Lamberg* a fost omorit în Pesta pe stradă în 27 Septemvrie, ear' *Latour* în Viena în 6 Octomvrie. Istoricii iau aceste zile de începutul revoluției dela 1848 și într'adevăr, că deja în Octomvrie peste tot locul sânt mișcări, răscoale, ciocniri și omoruri. Români, până-ce s'au înarmat au avut să sufere dela barbarii nemeși unguri.

Vom continua cu datele mai însemnate ale revoluției de acum 50 de ani, însemnându-le zi de zi, așa ca-și-cum s'ar petrece acum, în vremea noastră.

1848.

— *Cronica anului.* —

Olmütz, 16 Octomvrie.

Manifestul german al Împăratului către popoare.

Declară că e silit a suprima cu arme revoluțiunea și a răsbuna pe *Lamberg* și *Latour*.

Windischgrätz e denumit comandant suprem. (*Kerékgyártó*).

Sibiu, 18 Octomvrie.

Toate sânt pe picior de rășboiu! Cetea și ținutul, Sașii și Români armați cât se poate mai bine, să deprind în manauarea ar

FOIȚA.

Peatra înțelepciunii sau vorbe adevărate.

Adunate de I. Darius.

Deșert e tot ce vede sumețul ochiu sub soare
Și nu e fericire depină pe pământ;
Un vis e ce-amăgește ființa muritoare
Din ora când se naște și până la mormânt.

A. Murășianu.

Nu-i întreagă fericire
Pe acest pământ de chin!
Ori-ce tină ră zimbire
Are 'n umbră un suspin.
Îndeșert tu stringi avere,
Vieța n'ai s'o moștenești;
Moartea vine și te cere
Și cu aur n'o oprești.

Ca ori-cine e grăbită.
Ca bogat cu cerșitor;
Moartea este mai cinstită
Decât omul muritor.

D. Bolintineanu.

Poesii populare.

Din Bistriță.

Culese de Teodor A. Bogdan, învățător.

Maică inima mă doare
Să mă lași în șezătoare,
Că mere și mândra mea
Să ved cu cine-a ședea;
De-o ședea c'ua blăstemat
Până-i lumea n'o mai cat,
De-o ședea c'anul de treabă
Cu trei părți 'mi-a fi mai dragă.

Vino maică de mă vezi
Până stau holdele verzi,
Că dac'or f'gălbini
Îi vei nu mi găsi,
Că-oi trece măicuță hula
De nu mi ved cu luna,
Și-oi trece măicuță dealu
De nu mi ved cu anu,
Trece-oiu dealu cu spinii
În satu cu străinii,

Trece-oi dealu cu frăgari
În satu cu nădrăgari.

Maică inimă de peatră
Vină și la min' vr'odată,
Maică, batăr pân' la poartă
De mă vezi, vie-'s ori moartă,
Ori străinii cum mă poartă,
Că nu mă poartă c-'am vină,
Făr' mă poartă că-'s străină.

Cucule cu pene sure
Nu mă trage la pădure,
Că pădurea 'ngălbinește
Dorul maicei mă topește;
În pădure duce-m'oi
Frunză verde rope-'mi-oi
Pe genunche pune-oi,
Slove negre scrie-'i-aș
La maica trimite-o-'aș,
Ca să vază și să-'mi crează
Cât mi inima de arși.

melor. Dela Alba-Carolina au sosit 14 tunuri. La satul Ocna-Sibiului, stau față 'n față Români și Maghiari. Maghiarii din Sibiu toți sînt desarmați. *Dobokai* este prins și zace în temniță.

Să aude că Maghiarii au dat foc sateilor românești *Mândra* și *A'ămor*.

Săcuii dela M.-Oșorheiu au mai ucis pe căpitanul *Zoller*, un curier trimis din Viena, către general-comando. Soldații își vor lua satisfacția. (Gaz. de Tr. nr. 83).

Cluj, 20 Octomvrie.

Ungurii spăriați de fama venirii Românilor sub comanda lui Urban au năvălit asupra protopopului român *unt și după-ce îl batjocoriră 'l-au dus prins*.

Dela *Zlatna* se aude că Maghiarii n'au voit să-și depună armele, ci au pușcat asupra Românilor din ce a urmat, că Români au măcelărit pe toți Ungurii, cari nu s'au putut ascunde dinaintea lor. (Gaz. de Tr. nr. 85).

Cistei, 20 Octomvrie.

Români încă ieri au prădat curțile aristocraților maghiari, cari au chemat în ajutor gardiștii din Vinț și omoriră 20 de Români.

La Betlean Români au bătut pe Unguri. (Gaz. de Tr. nr. 85).

Sibiu, 21 Octomvrie.

Comitetul națiunii române dă instrucțiuni stricte despre modul cum să se poarte războiul mai cu cruțare către persoane și averi.

Sibiu, 23 Octomvrie.

»Răscularea Românilor și a Sașilor nu mai cunoaște hotare«. 'Și-au ales ocărmiuri provisorie.

Urban are tabără în *Teche* (Teaca). În Lugoj încă se adună Români și bagă frică în Unguri. (Am. Pop. nr. 22).

Șarcaia, 23 Octomvrie.

Din toate părțile se adună Români în lagăr aci; scopul lor se vede a fi același ca al lui Urban. (Gaz. de Tr. nr. 84).

Alba-Iulia, 24 Octomvrie.

Maghiarii au aprins în împrejurimile Aiudului 7 comune românești. (S. B. nr. 115).

Zlatna, 24 Octomvrie.

Pușcând Maghiarii cu ocaziunea depunerii armelor asupra Românilor, acestia au

alergat în cete numeroase din comunele apropiate asupra Zlatnei, care aprinsă deja de Maghiari, a fost arsă de tot. 5—6 sute de Maghiari au fost uciși. Numai intervenirea lui *Iancu* și *Balint* a pus capăt grozavelor scene. (S. B. nr. 117).

Iernut, 24 Octomvrie.

Prima lovire a lui Lázár cu lăncerii advocatului *Micașiu*, pe cari li alungă dela Iernut. (Barițiu II., pag. 290).

Mediaș, 25 Octomvrie.

La Șaroșul-ung. a fost risipită o ceată de vre-o 800 de Săcui, cari aprindeau și jefuiau comunele din împrejurime. Mulți au fost prinși, comandantul lor *Berzenczey* a scăpat cu fuga. (S. B. nr. 116).

Aiud, 25 Octomvrie.

Armata românească (6—10 mii) de lângă Ciurbrud a fost fugărită de Bánffy și Baumgarten; 300 de Români 'și-au perdut vieța.

Silvașul-românesc, 25 Octomvrie.

Trupa de maghiari voluntari s'a bătut cu Români la Silvașul-românesc și au dat foc la vre-o șapte sate românești. (Barițiu II., pag. 290).

Sibiu, 25 Octomvrie.

B. Puchner aduce la cunoștința comitetului național român, că atât armata românească cât și cea împărătească se va susține din dări extraordinare impuse Ungurilor.

Familia *Brady*, vre-o 10 inși a fost omorâtă de oamenii prefectului Buteanu. (S. B. nr. 119).

DIN LUME.

Abzicerea guvernului Franciei.

În Franția sînt foarte ațtate spiritele și se par a se pregăti mari întemplieri. Afacerea lui *Dreyfus*, căpitanului osândit pentru vătăzare de patrie, aruncă mari valuri și a scos la iveală lupta între puterea civilă și militară. Tot din pricina aceasta a trebuit să se retragă și ministerul în fruntea căruia stătea *Brissou*.

În ședința camerei, ținută Marți, în 24 l. c. *Brissou* a spus, că procesul

inoit al lui *Dreyfus* 'l-a predat judecătorei înalte să judece asupra lui. Cu aceasta n'a fost mulțumită opoziția și însuși ministrul de război, căruia încă nu 'i-a plăcut aceasta, a abzis în cameră.

Ședința s'a întrerupt, ear' continuându-se, s'a făcut propunerea, să se voteze încredere guvernului. Aceasta s'a respins și astfel guvernul văzând, că nu are încrederea camerei, s'a depărtat și a abzis.

În decursul acestor întemplieri s'au făcut demonstrații, bătăi și ciocniri pe strade și chiar și în cameră.

Se crede, că urmașul lui *Brissou* va fi *Ribot*, care va trebui să împace spiritele, ori apoi vor ajunge la cârmă elemente militare.

Creta.

Am amintit, că în urma *statorniciei* în luptă a Cretenilor, puterile europene s'au hotărît să le facă dreptate și să-și scape de jugul turcesc. Sultanul a trebuit să se învoiască să scoată din insulă oastea turcească. Astfel se scrie din Canea, capitala Cretei, că familiile turcești părăsesc insula. Îndată-ce trupele turcești vor fi eșit din insulă, admiralii vor lua guvernul provisor al Cretei.

8000 de soldați sînt gata să părăsească insula; ei n'așteaptă decât corăbiile de lipsă.

Împotriva anarhiștilor.

Îndată după întempliera din Geneva cu uciderea Împărătesei s'a ivit ideea, ca statele europene să țină o conferință pentru a lupta împotriva anarchismului. Propunerea a făcut-o guvernul Italiei și cele mai multe state o primesc. Locul unde se va ține conferința nu e hotărît.

Foaia „Polit. Corr.“ are știre din Roma, că conferința se va ține în Ianuarie și se vor lua măsuri în înțelegere comună pentru înfrînarea foilor anarhiște, pentru extradarea anarhiștilor și înfrângerea și stîrpirea anarchismului.

Din jurul Lugojului.

Culese de *Petru Turcu*.

Doamne sacă Duărea,
Să rămână peștii goi
Să treacă mândra la noi,
Să știi mândro că-i veni
Drumul 'ți-'l-aș năsipl,
Cu năsipl de cel mărunt
Ca să vii mândro cu erd,
Cu năsipl de cel mai mare
Ca să vii mândro mai tare.

Cum nu-'i dorul mare căne,
Peste câte dealuri vine
Și se bagă 'n sta la mine.
Și mă 'ntreabă de mărgele,
Cine-a dat banii pe ele?
— Cel cu buze subțirele.
Și mă 'ntreabă de cercei,
Cine-a dat banii pe ei?
— Cel cu ochii mititei.

D'aseară, d'alaltă-seară
Mă culcai pe iarbă-afară,

Pusei dorul căpătai
Cu jelez m'acoperii.

Frunză verde d'alunică,
Primăvara-'i noaptea mică
Nu 'i de dus la ibovnică,
Până colo mai de toamnă
Când iumea poate să doarmă,
Până 'n luna lui Brumari
C'atuncia-'s nopțile rari,
S'ai cu mândra cât îți place
Și ziua nu se mai face.

Iubește, mândro, iubește
Dar' de bărbat te ferește,
Că bărbatu-'i rău ca dracu
Că ș'aseară 'mi-o spirt capu.
Aprinde mândro lumina
C'a perdut badea grădina,
Aprinde tu lumina
C'a perdut badea cărarea.

Frunză verde de po-tău
Să știi mândro ce știi eu,
Nici n'ai bea nici n'ai mânca

În picioare te-ai ușca,
Ca frunza alunului
În postul Căciunului.

Nevăstuță cu bărbat
Aruncă sămănța 'n gard,
Să crească frunza cât gardul,
Să nu te vadă bărbatul
Până te iubești cu altul.

Ha! mândro să ne iubim
C'amândoi noi ne lovim,
Și la ochi și la sprâncene
Ca doi porumbei la pene,
Și la ochi și la uitat
Și la dulce sărutat.

Ha! mândro în deal la viie
Să-ți dau struguri și lămâie,
Unde-'i iarba necălcată
Și roua nesenturată,
Unde calci, urmă nu faci
U de șezi, nu te mai vezi.
Mândra mea dela Icoada

Muravieff la Viena.

Ministrul de externe al Rusiei, contele *Muravieff* a fost nu de mult la *Paris*, unde s'a înțeles cu privire la *conferența de pace* cu guvernul Franciei și cu ministrul de externe *Delcassé*.

Zilele aceste *Muravieff* a sosit la *Viena*, unde a fost primit foarte bine. El a conferat Sâmbăta trecută o oră cu ministrul nostru de externe, *Goluchowski*, ear' după prânz la două a fost primit de *Maiestatea Sa* în audiență, care a durat 5 pătrare de oră. În cercurile diplomatice se zice, că visita lui *Muravieff* e de curtenire. El a fost de două-ori în *Berlin* și nici-odată în *Viena*.

E de crezut însă, că mai multe cauze importante l-au înduplecat pe *Muravieff* a merge la *Viena*, cauze cari au fost discutate atât cu *Goluchowski*, cât și cu *Maiestatea Sa*. Aceste sunt: *conferența de pace și conferența pentru anarhiști, chestia Cretei*, care a intrat în o stare nouă și starea *statelor balcanice*.

Călătoria împăratului Wilhelm.

Împăratul *Wilhelm* al Germaniei a petrecut în *Constantinopol* până Sâmbătă, în 22 l. c. *Vineri* a privit mergerea *Sultanului* la moșee (biserică), ear' după biserică a fost paradă militară; trupele au defilat înaintea *Sultanului* și împăratului. A doua zi, Sâmbătă, părechea împăratească a plecat pe vapoare spre *Siria*; în curând va sosi la *Ierusalim*, scopul de căpetenie al călătoriei. În *Constantinopol* atât împăratul cât și împărăteasa au primit dela *Sultanul* multe daruri, precum au dat și ei atât *Sultanului*, cât și înalților lui deregători, lucruri foarte scumpe, între altele împăratul a dăruit *Sultanului* o bătă de aur, imitație a bastonului ce purta regele *Prusiei* din veacul trecut *Frideric-cel-Mare*.

SCRISORI.

Să ne cunoaștem!

Sohodol (Munții-Apuseni), Oct. 1898.
(Urmare și fine).

Nu-ți fie cu supărare, cinstite părinte, dacă îndrăznesc să perd puțintică vreme cu „clasicul“ d-tale răspuns.

Zici că sînt „rău informat“ și nici „cea mai slabă idee nu am despre viața „bisericească și școlară“ din această parohie. Eată o palmă dată cu mare cutezanță adevărului. Dar' iubite părinte, dovezile le-ai uitat în traistă, și voit să îmbeți lumea cu apă — dar' minunea nu s'a făcut. Declari „vorbe goale“ toate vorbele privitoare la școală, și totuși în zicerea următoare recunoști, ce susțin și eu — cu cartirul dlui *Vlas*. Bă ai atîta cutezanță să trîmbeți în lume, că dl *Vlas* e încuarțiriat în școală pe baza unui conelus al comitetului parochial. Eată un alt neadevăr spus lumii cu stăta fanfaronadă, însă durere, conelusul amintit zădarnic îl vei căuta în arhiv — căci nu s'a luat nici-cînd. Cine a subscris contractul de închiriere? D-ta. La a cui însărcinare? La a d-tale. Bă susțineai că respectivul *Vlas* va rămîne în școală numai „până la începutul învățămîntului“. Învățămîntul s'a început, *Vlas* a rămas în școală, și declarația d-tale — e un neadevăr.

Zici mai încolo, că intențiunea ar fi fost să-ți micesc prin acea corespondență „încrederea înaintea turmei“ și a oamenilor de bine. Mă crede, sînt atât de sincer să-ți spun, că la așa ceva nu m'am gândit. În cele din urmă sînt eu de vină, dacă n'ai virtuți, ca să-ți-le laud? D-ta nici nu poți fi supărat pentru atât numai, ca bărbat „cuminte cât întreg *Sohodolul* la un loc“ știi ce faci, ai și tăria să iai răspunderea pentru ce faci; ei ș'apoi de ce să te superi, că „și-se dau isprăvile în vileag“? — Îmi cade rău, că vîd *Sohodoleni*, adevă „turma“, cum aleargă în toate necazurile la d-ta ca la un „adevărat părinte“ și cred, că vin tot cu brațele încercate, de aceea te învinuiesc, că te-a cuprins pofta de câștig? — Ei da, ca la un „adevărat păstor“ am văzut turma intrînd la d-ta cu lăna întregă și am văzut-o și eșind fără lăna. De stărui pentru dovezî, bucuros, cu sutele.

Să revin acum la școală. Dl *Goia* de sigur susține, că se interesează de ea întocmai ca de „stogurile sale“. Dar' ian poștiți întrebați-l, câți învățători calificați și destoinici

a avut de cînd păstorește această „turmă“? Adevărul trebuie recunoscut și aici. Susțin, că schimbări s'au făcut la școală din *Iunie* până azi — deși purtătorul de matricule e tot în cartirul învățătoresc. Însă „bobociei, găinușele și cocoșei“ la porunca „celui de sus“ au părăsit sala de învățămînt și și-au aflat scăpare în podul școlii, unde în cîntări de laudă preamăresc pe „prea bunul părinte“. Singur „purcelul“ mai face „promenadă“ pe sub ferestrele școlii, cînd nu e și el întemnițat în cotețul de sub trepte.

Mai vrednică de ris — ori mai curînd de plîns — a fost deschiderea solemnă a anului școlar. Duminică „părintele“ *Goia* ne invită să luăm parte la ea, că dînsul va veni la biserică și va face chemarea duhului sfînt. Dar' se vede, că în ciuda interesului nemărginit ce-l poartă școlii, n'a aflat de bine să se țină de cuvînt și n'a venit.

Stăm rău, de tot rău. Au ajuns oamenii până acolo, de-și întorc ochii cu greață dela școală, odinioară fala noastră, dar' acum găinărie și porcărie. Lipsesc numai un raport organelor de stat, și — s'a sfîrșit — nu mai avem școală românească. Oare atunci dl *Goia*, cel-ce vrea să se arete și *Român verde*, dar' totodată și prieten îndatoritor slujbașilor de stat, nu va pute fi învinuit, ba chiar făcut responsabil, că prin grozava sa nepăsare ne-a nimicit școala?

Că în trecut încă s'a purtat slab preotul nostru dl *Goia*, eată o dovadă: „Din *Munții-Apuseni* a primit „*Tribuna*“ o scrisoare mai lungă, în care i-se vestește, că preotul *Demetriu Goia* din *Sohodol* s'ar fi purtînd foarte nevrednic față cu cauza noastră națională și față cu poporul conerezut păstoririi sale, și în această purtare e spriginit de tatăl seu, judele din *Sohodol*, *Ioan Goia*.... După înșirarea faptelor acestor doi matadori față de procesul *Memorandului* etc., cetim meritata apostrofare: „Plini de înscărbire însemnăm această tristă veste!“ („*Foia Poporului*“ nr. 21, 1894).

Așa era atunci, așa e astăzi, vorba cîntecului:

Eu popă, tata birou,
Satul joacă cum zic eu!

O altă persoană, ce merită să fie cunoscută de lume e matriculantul *Ioan Vlas*, dascăl emerit și fost notar. Acest credincios stăpînului seu *Băuffy* și prieten de principii dlor *Goia* — tractează cu poporul mai rău ca cu o turmă de vite, numai bine se potrivește alătura de cei doi de sus. *Sohodoleanul*.

Te-aș iubi și nu-ți știu vorba,
Dacă vorba mi știută
Iamă-n brațe mă sărută.

Mori mîndro să mor și eu
Să ne facă-un copârșeu,
Copârșeu de scînduri noi
Să ne 'ngroape pe-amîndoi.

Mă sufi în deal pe cucă
Ca să mă uit peste luncă,
Să-mi vîd plugul cum îmi umblă,
Umbă plug cu patru boi
Cu bădița dinapoi.

Cînd treci bade p'angă noi
Pune clopote la boi
Să te-aud eu din răsboi.
Du-te bade și ear' vină,
Dară vină prin grădină
Să nu-ți bage maica vină.

Din Ercea.

Culese de *Demetriu Cioloca*, învățător.

Tinerel mă însurai
Și bătrână 'mi-o luai,
De bătrână nu-i bag vină
Că-i bag vină de nebună,
De nebună peană-și pune
De turbată peană-și poartă,
Dacă zic că îi stă bine
Ea cu nasu sus se ține,
Dacă zic că îi stă rău
Ea sare în capul meu.

Iambor vine, Iambor mere
Iambor pe mine mă cere,
Dapă Iambor nu m'oiu duce
Că-i bătrân batu-l în cruce,
Și bătrân și beutor
Și la lucru n'are spor,
Vara nu-i place-a lucra
Iarna n'are ce mîuca,
N'are drăglă nici lopată,
Nici făină măcinată,
Nici sare să săr un borș,

Nici făină să-l îngroș,
Nici lemn de jăruitor,
Nice paie de captor.

De-ai umbla bade umbla,
De-ai umbla lumea împrejur
Să te 'nvîrți ca grâu 'n ciur,
Să-ți capeți bade drăguță
Să-ți fie la inimuță,
Numai cum 'ți-am fost și eu
Dragă la sufletul tîu.
Ce 'ți-am greșit nu mă spune
Nu mă da de ris la lume,
Că și eu te știu pe tine
Și nu te dau la rușine.

Vai de mine vai și vai,
Face-mi-aș căruț cu cai
Să mă suiu în sus la rai.
Raiul nu-l voiu căpăta
Că 'mi-a fost dragă lumea.
Raiul nu-l voiu dobîndi
Că 'mi-a fost drag a iubi.

Crocodilul.

— Vezi ilustrația. —

Patria crocodililor este Egiptul, unde ei trăesc în număr însemnat în apa și nămolul râului Nil. Locuitorii Egiptului îi prind cu înșelaciune. Un om se lungeste pe țerm în nămol și ține în apă cu mâna un fel de cârlig de fer, în care este acățată o bucată de mâncare, ear cârligul e legat cu lanț de fer. care e ascuns în apă. Crocodilul voind să îmbrace mâncarea, 'i-se înfige cârligul în fălci și astfel oamenii ascunși în tufșuri es și il trag la mal. Ilustrațiunea noastră ne arată o astfel de vânătoare de crocodili. Omul, care a ținut cârligul în apă, călărește triumfător pe spatele crocodilului, care acum nu mai e primejdios.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ingrijirea pomilor în timpul toamnei și iernei.

Timpul producțiunei (rodirei) pomilor a trecut; acum ei au lipsă de odihnă, dar' și de îngrijire. Această îngrijire este deosebită.

Întocmai ca omul, care prin încordarea puterilor sale trupești, capătă o poftă bună de mâncare, ce trebuie potolită prin noue mijloace de hrană, chiar așa și plantelor, după lucrarea de primăvara și toamna, li-se mărește pofta după o

hrană îmbelșagată, care pământul n'are modru de a le-o da, cum ele ar dori.

Cea dintăiu grijă a cultivatorului de pomi, care așteaptă ca pomii sei să crească și rodească în anul viitor, este a-'i da pământului înderēt materiile, ce le-a perdut prin nutrirea pomilor.

Timpul îngrășării pământului, adecă al gunoiei, se alege după ținta, ce se are în vedere. Voind să venim în ajutor florilor ce sânt în formațiune (mugurii de roadă), toamna este timpul cel mai potrivit. Voind să imputerim creșterea și formarea lemnului, gunoiera se face primăvara; ear' gunoiera din timpul verei ajută dezvoltarea fructelor, ce sânt în creștere. Dar' nu e tot una ori-cum am gunoi. Dată în două restimpuri și subțiată o anume măsură de ud (pișat) de animale are mai bună înfrunț, decât atunci, când s'ar da deodată.

Mai mare e folosul gunoiei și când aceea nu se face în nemijlocita apropiere a trunchiului, ci acolo unde se gată coroana pomului, pentru-că acolo răspund și rădăcinile cele subțiri, cari au să primească materiile nutritoare.

Folositoare este și săparea pământului în jurul trunchiului, prin care se înlătură buruieni, cari sag din materiile de lipsă pentru pom. Prin săpat 'i-se dă aerului prilej de a pătrunde în pământ și a-'l îmbanătăți cu ajutorul materiilor nutritoare, ce se află în el. Să se bage însă de seamă cu prilejul săpării, ca să nu se descopere ori vătămă rădăcinile și când săpatul se face toamna, să nu se lase așunzimi în săpătură, pentru-că în aceste se adună apă, care îngheață și împedecă răsufierea rădăcinilor, ceea-ce are urmări simțite în paguba pomilor.

lumina și aerul, aceste două cerințe de căpetenie ale creșterei, nu pot pătrunde în lăuntrul coroanei și cu chipul acesta se împedecă creșterea poamelor. Tăierea ramurilor de prisos mai bine e să se facă toamna și iarna, când adecă creșterea a încetat cu totul.

Curățenia e de lipsă și binefăcătoare, precum oamenilor și animalelor, așa și pomilor. Ea îi apără în contra boalelor și a dușmanilor nenumărați.

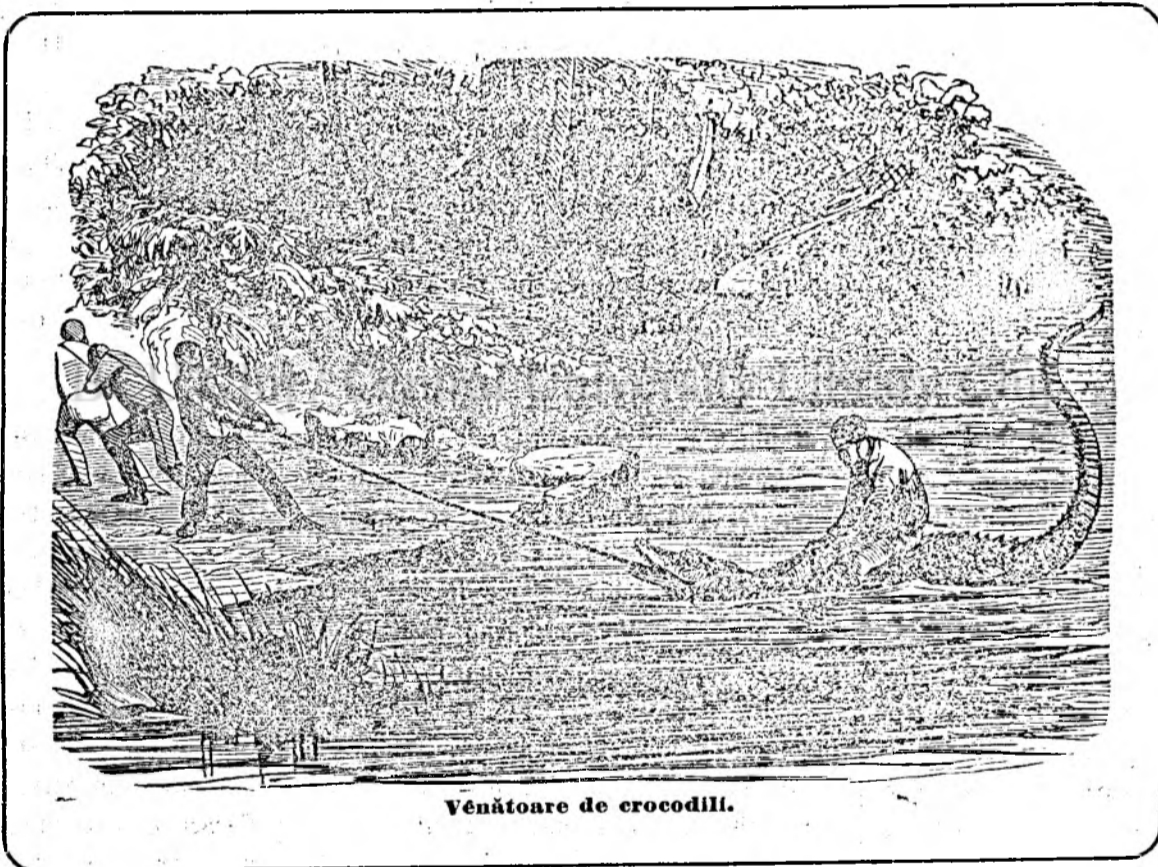
Cei mai mulți pomi din grădinile noastre sânt acoperiți de muschiu și pecingine, cari servesc ca locaș sigur multor insecte stricacioase. Curățirea trunchiului cu răzuitoarea de pomi și ungera lui în decursul toamnei cu amestecătură făcută din lapte de var, balegă și lut îi dă coajei o suprafață lucie și pe lângă aceasta ia insectelor și vermilor prilejul de a se mai încuibă sub ea.

Alți dușmani ai pomilor sânt iepurii de câmp, cari în timpul iernei adesea întră prin grădini, rozând indeosebi coaja pomilor tineri. Cel mai bun mijloc împotriva iepurilor este imblojirea trunchiului cu gâteje, mărăcini sau paie, ori încă și mai ușor e ungera cu o amestecătură compusă din balegă de vită, sânge de vită și lut.

Alți dușmani ai pomilor și mai cu seamă din clasa insectelor

sânt leghion și pentru stîrpirea acestora se cere mare băgare de seamă și multă strguintă. Spre a putē fi stîrpiți sau cel puțin imputinați acesti dușmani ai pomilor, trebuie cruțați dușmanii acelora și anume paserile cântătoare, cari nimicesc cele mai multe insecte.

E aproape timpul iernei geroase, care îngrozește pe sêrmenele paserile cântătoare supuse foamei și frigului. Atunci economul poate face un lucru bun, nu numai pentru ele, ci și pentru dînsul, întocmindu-le locuri anume de nutrire s. p. în aria șurei, unde să li-se arunce coadele de sub ciur și alte sēmēturi, cari din nepricepere se aruncă pe gunoiu, ducându-se cu acesta pe câmp, unde încolțesc și rêsar, înmulțind din nou buruienile netrebnice, cari atât de mult îi dau de lucru plugarului și în tu loc mersul înainte al economiei.

Venătoare de crocodili.

Celelalte îngrijiri sânt de natură a ține pomii sănătoși și a-'i apăra de dușmanii cei mulți ai lor și de stricaciuni. Aici se numără tăierea și curățirea.

Tăiatul are de țintă formarea unei coroane dese și regulate, cum și a lipsi pomul de anumite părți, cari sânt spre paguba altora, ce trebuie lăsate. Nu avem de gând să înșirăm aci toate regulile de lipsă pentru tunderea sau rētezarea pomilor, ci vom da numai unele îndrumări peste tot. Ramuri ce atrnă în jos se taie la locul unde este un ochiu (mugur) îndreptat în sus; toate crescăturile încrucișate, ce au dat din trunchiu sau ramuri, se îndepărtează, fără de a lăsa înderēt țesături și tăietura se luciește.

Pomii din grădinile noastre de regulă au o coroană compusă din ramuri și rămurele crescute cruciș-curmeziș, cum a dat D-zen, îndesuite și încurcate, încât

Școalele economice de repetiție.

(Urmare și fine).

VI.

Ce să zicem apoi de comunele, în cari se află numai câte un singur învățător? În aceste școala *economică* de repetiție nu e obligată; dar' școala de repetiție sau, cum îi mai zice, școala de Dumineca trebuie să fie în toată regula.

Având noi Românii cea mai mare parte a școalelor numai cu câte un singur învățător și cu chipul acesta îndatorăți fiind a îngrijii de funcționarea în regulă a școalei de repetiție celei introduse de 30 ani, dar' tot de atunci lăsată în părăsire, trebuie să ne gândim mai înadins și să ne punem toate puterile spre a o aduce în rînd bun, stăruind, ca mai cu seamă obiectele economice să fie tractate cu toată îngrijirea, ear' grădina școlară să fie una din preocupățiunile cele mai de căpetenie ale învățătorului.

Aceasta învățătorul ar trebui să nu o peardă din vedere, nu numai pentru binele poporului în al cărui serviciu s'a pus, ci chiar și pentru folosul seu, despre care aflăm a fi cu cale să zicem câteva cuvinte la acest loc, spre a scoate la iveală împrejurarea, că grădina școlară poate și trebuie să fie un izvor însemnat de câștig pentru învățător, răsplătindu-i mult mai bine ostenețele, decât s. p. s'ar face prin remunerațiunea de 40—50 fl. dela comună.

Să zicem s. p. că grădina școalei este numai de 250 stângini pătrați; căci o astfel de mărime au mai toate grădinile școlare. Rîgolând din aceasta în toamna de față numai 25 stângini □, și ștîmînd acest loc cu simburii de mere, pere, cireșe, vișine, prune, gutui și nuci, în timp de doi ani, pe lăgă puțin lucru, vor fi mii de pomișori buni de altoit. Dar' să zicem, că ar fi numai 2000, cari altoindu-se s'ar strămuta mai rari în cealaltă parte a grădinei. Acești altoi, făcându-se vînzători și prețuindu-i unul cu altul numai cu câte 20 cr., ar da suma frumoasă de 400 fl. Dar' nu e lucru mare ca un învățător să aibă în fiecare an câte 1000 altoi de vînzare, adăugînd cu chipul acesta o sumă însemnată la salariul seu.

Tot ca și altoii se va căuta negreșit și vița americană altoită, pentru-că viile pustiite de filoxeră numai cu astfel de viță se vor putea replanta. Și oare este cineva mai chemat la aceasta decât învățătorul?

Dar' grădina școalei este potrivită și pentru o stupărie, din care învățătorul deasemenea poate trage venit însemnat.

Cu chipul acesta comuna ar avea mare folos, umplîndu-se toate grădinile de cei mai nobili pomi; coșcii și poporul ar avea prilej să învețe lucruri bune și folositoare; învățătorul, pe lângă câștigul propriu ar deveni un mare binefăcător al poporului, îmbunătățindu-i și starea lui materială;

ear' pe calea aceasta școala *economică* de repetiție ar putea fi adusă în viață spre mulțumirea tuturor și binecuvîntarea cerului de bună-seamă încă s'ar adăoga.

Așa stînd lucrul, nu e oare păcat a continua tot ca până acum în nepăsare? Și oare n'am ajuns tot din vina noastră și în încurcătura, ce am descris-o în privința școalelor economice de repetiție?

Ca să nu ne infundăm și mai tare și ca să nu ajungem până la punctul, din care să nu mai putem face nimic pentru mîntuirea școalelor noastre economice de repetiție, trebuie să ne apucăm măcar acum, dar' chiar în această toamnă de lucru, punînd în rînd grădinile școlare și întocmind învățămîntul pe temeiu practic, cum cere firea lucrului.

Cultura hemeiului.

Hemeiul sîlbatec crește pe garduri, pe arbori și în alte locuri; el este deci cunoscut și copiilor, dar' n'aduce nici un folos. Aici însă vom vorbi despre hemeiul, care se cultivă înadins pentru făina lui galbină, ce se întrebuintează la facerea berei și une-ori și la facerea pâinei.

În țările unde bentura de căpetenie este berea, hemeiul se cultivă în mare măsură; la noi însă, în țeara vinului, până de curînd nu 'i-s'a dat hemeiului nici o însemnatate. Nu tot așa are să fie pe viitor. În urma pustiirii viilor prin filoxeră, peronosporă ș. a. producțiunea vinului s'a imputînat foarte mult și berea își face loc din zi în zi până și în satele cele mai ferite de lume.

Berea se fabrică parte în țeara noastră, parte în alte țări; ear' hemeiul de lipsă se cultivă aproape numai în alte țări.

În aceste împrejurări, credem că, e bine să ne îndreptăm luarea aminte la modul cum hemeiul se cultivă și ce folos am putea trage din cultivarea lui.

Pentru-ca hemeiul să isbutească este neapărat de lipsă a alege un soi bun, să se potrivească întru toate cerințelor locului, în care se va cultiva. Cel mai căutat este hemeiul de Satz din Bohemia. În locul al doilea înfrîuresc asupra dezvoltării lui: pămîntul, clima, lucrările peste tot, gunoarea ș. a.

Încercările făcute cu cultivarea hemeiului în Ardeal au isbutit și îndeosebi cel de Württemberg, cultivat la noi, a întrecut toate așteptările, fiind mai pe sus, mai bun și mai de preț decât ori-care alt soi de hemeiu. Încercările din vorbă le-au făcut unii cetățeni sași și unguri; ear' noi Românii până acum am stat la o parte, măcar'că cultivarea hemeiului se răsplătește destul de bine, vînzîndu-se suta de chlgr. și până la 360 fl.

Hemeiul iubește același pămînt ca și viia: pămînt mijlociu, adică puțin nisipos sau lutos. Coastele plecate spre mează-zi, cu pămînt gras și scutite de

vînturile de cătră mează-noapte, sînt cele mai priincioase hemeiului.

Cultivat după spicoase sau plante de săpat, hemeiul reușește deopotrivă, numai pămîntul să fie roditor. Deasemenea isbutește și în arăturile rupte de nou din grădini de iarbă, pășuni, fînațe, dacă aceste locuri nu sînt lipsite de materii grase.

Pămîntul ce e de a se cultiva cu hemeiu trebuie bine lucrat și curățit de buruieni.

Lucrarea se începe de toamna, săpîndu-se cu arșul sau arîndu-se cu un plug rajol în afunzime de 6 dm. până la 1 m. și gunoindu-se din greu. Gunoarea e mai bine să se facă la două adîncimi deosebite, ca astfel pămîntul să fie mai bine rîșbit cu gunoiu.

Gunoiul trebuie să fie destul de dospit. O gunoie se poate face toamna și alta primăvara. Pămîntul săpat sau arat toamna peste iarnă se îmbunătățește mult prin lucrarea gerului.

Hemeiul se cultivă în loc închis cum s. p. sînt grădinile și viile, unde rămîne 12—15 ani. După el e bine să se sămene luțernă sau esparsetă, cari deasemenea rămân ani mai mulți pe același loc și una și alta dirîgînd locul pentru ceea ce urmează.

Pămîntul săpat și gunoit de toamna, primăvara îndată-ce s'a sbicit se grapă și apoi se obleşte cu tăvălugul, începîndu-se însemnarea locurilor, unde e de a se planta hemeiul, care trebuie pus în șiruri drepte dela mează-noapte spre mează-zi și în asemenea depărtare fir de fir. Depărtarea trebuie să fie dela 1½, până la 1 m. 8 dm. În locurile unde e de a se pune hemeiul se implîntă câte un părușteț; apoi se fac cuiburi de câte 25—30 cm. afunzime, în cari el trebuie pus.

Butașii de pus au să fie de grosimea unei ceruse, tăiați din vițe sănătoase și cu putere în vîrstă de 7—8 ani, avînd fiecare câte 3 muguri (ochi). Lungimea acestora trebuie să fie de 10—15 cm. și să fie tăiați totdeauna deasupra pămîntului. Plantarea însăși se face în Martie sau Aprilie, așezînd câte 2—3 butași într'un cuib, și grijind ca în pămînt vîrfurile butașilor să stea 13—15 cm. de parte unul de altul, ear' vîrfurile dela fața pămîntului să fie lângă olaltă. Părușteții de care am vorbit mai sus slujesc ca semne, unde sînt puși butașii și totodată pentru a se sul pe ei vițele tinere, crescute în anul întăiu.

Lucrările mai departe sînt: îndată după-ce hemeiul a rîșărit se sapă și plivește, trăgîndu-se pămînt în jurul lui; ear' în Iulie vițele se leagă de păruștețul lor. Printre hemeiu nu e bine a cultiva nici un fel de legume. Toamna hemeiul se taie în fața pămîntului, acoperindu-se cu puțină țîrînă și după aceea cu gunoiu bine dospit.

Din anul al doilea încolo hemeiului trebuie să 'i-se pună pari lungi de 6—7 m.

Parii sau aracii acestia trebuie să fie obli, despoiați de coaje și fără noduri. Și mai bine e întinzându-se hemeiul pe sîrmă sau drot, care trebuie bătut pe prăjini puternice. Atât parii cât și prăjinile se pârlesc (se ard) sau se ung cu cătran la locul unde vin în atingere cu pămîntul, pentru-ca să nu putrezească. Hemeiul se descoperă îndată-ce trece gerul, pe la jumătatea lui Aprilie se curăță, tăindu-se vițele pentru a rămâne 2—3 din cele mai cu putere și după-ce s'au pus parii și s'au săpat vițele se leagă cu paie, răchită ș. a., punându-se cu prilejul săpatului și gunoii bine dospit (putrezit), care să acopere cu țărână.

Pe la sfîrșitul lui Maiu se face a doua săpătură, se taie din nou o parte a vițelor, ear' cele rămase se leagă de-a doua-oară. Vițele ce ar da mai târziu se taie cu frunze cu tot până la înălțime de 1—1½ metru. De aici încolo lucrările încetează până-ce hemeiul înflorește.

Din toate lucrările, ce se cer la cultivarea hemeiului, cea mai gingașe este uscarea, care trebuie făcută la umbră și în locuri curate, fără praf sau gunoaie. Uscarea ține 2—4 săptămâni.

Culegerea hemeiului se înșeplă pe la sfîrșitul lui August și începutul lui Septembrie. Spre acest sfîrșit vițele lui se taie la 30—40 cm. deasupra pămîntului și capetele celor din pămînt se înoadă ca să nu curgă sucul (zama) din ele. Parii se scot apot din pămînt cu tot ce se află pe ei, vițele se desfac, tăindu-se în bucăți de câte 60—80 cm. lungime și legându-se în mici snopișori, de pe cari florile se culeg pe anumite pânzături. Pe urmă se aleg frunzele sau alte părți străine, ce ar fi ajuns între flori, carise duc în corfe anume la locul de uscat.

Deplin uscate florile de hemeiu strînse în mâni și lăsate slobode eară își iau forma, ce au avut, adecă au devenit elastice. În starea aceasta florile se pachetează în saci mari anume, îndesându-se bine spre a încăpă cât mai multe, și astfel se vînd. Vițele de hemeiu în stare verde le mîncă bucuros vitele ear' uscate se pot folosi peste iarnă ca nutreț bun pentru vaci cu lapte, pentru oi și capre.

Roadă lui e tare deosebită, după-cum e și pămîntul, umblarea timpului ș. a. În anii cei mai buni de pe o hectarie se capătă 7—800 chlgr.

După-cum am scris în nr. 39 al foii noastre, suta de chlgr. de hemeiu s'a vîndut anul acesta în Sighișoara cu 80—100 fl. Prin urmare cine a avut o ha. de pămînt cultivată cu hemeiu a căpătat peste 500 fl. sau de pe un juger cel puțin 250 fl.

Din toate cele arătate până aici se poate vedea, că cultivarea hemeiului are viitor. Deci îndemnăm pe cetitori a se gândi mai înadins și a se îndeletnici cu cultivarea hemeiului.

Accisele pentru comune.

Ministrul de finanțe a înaintat dietei spre desbatere un proiect de lege despre regularea venitorilor ce le aveau orașele și satele din Ungaria din încassarea dărilor de consum.

Se știe, că cu 1 Ianuarie 1899 intră în vigoare noua lege, în înțelesul căreia în viitor nu vor mai încassa orașele și satele darea de consum după alcool, zahăr și bere. Încassarea dărilor de consum (cunoscute sub numirea de accise) o va face statul de-adreptul prin deregătoriile sale financiare.

Prin această schimbare radicală a modului de încassare orașele și satele îndură o mare pierdere, — nu vor mai avea în viitor însemnatul venit dela exarândarea dreptului de a încassa dările de consum (accisele). Vor pierde apoi și darea suplimentară ce se încassa după darea de consum.

Proiectul de lege amintit are de scop să asigure o despăgubire pentru orașele și satele lipsite de un însemnat venit prin reforma încassării de consum.

Eată cuprinsul proiectului.

Orașele și comunele, cari pe baza §. 69 din art. de lege XXXV. din 1888 au dreptul la o anumită parte din venitul curat provenit din regia de cărcimărit, vor primi dela 1 Ianuarie 1899 o remunerație din partea statului. Această remunerație o va plăti statul în două rate anuale (în 30 Iunie și 31 Decembrie) în sumă egală cu venitul mijlociu ce s'au avut orașele și satele anual, între anii 1895—1897.

Orașele și satele dela 1 Ianuarie încolo nu mai au dreptul să încasseze nici un fel de dare sau competență pentru consumația sau importul ăstorfel de articole, care formează basă de dare pentru stat, (precum: vin, carne, zahăr, bere, alcool și oleiuri minerale). Excepțiune se face numai cu competența pentru pardosire, pe care orașele au dreptul să o încasseze și în viitor și pentru articolele de consumație amintite.

La 1 Ianuarie 1899 se vor cassa toate dările suplimentare și ori-ce competențe isvorite din dările de consum.

La cerere orașele și comunele vor primi dela ministrul pe interne în conșelegere cu cel de finanțe, concesiune pentru a încassa și dela 1 Ianuarie încolo o dare suplimentară de până la 20% după darea de consum a vinului; după darea de carne asemenea s'ar pute încassa un supliment de până la 25%. asemenea și după darea de alcool în anumite împrejurări, orașele și satele pot avea concesiunea ministerială pentru a încassa o anumită sumă, ca dare suplimentară.

Această dare suplimentară se poate exarânda deodată și la oaltă cu dările erariale după consumul de alcool, bere și zahăr. Acest favor însă trebuie cerut dela ministrul.

Proiectul cuprinde apoi dispozițiile excepționale ce ar fi să se aplice pentru cazul, când comunele și orașele nu s'ar pute despăgubi în urma reformei încassării dărilor de consum.

Atragem luarea aminte a reprezentanțelor și fruntașilor nostri asupra favorurilor ce le pot avea și după intrarea în vigoare a legel despre încassarea dărilor de consum. Dacă lipsa cere — să se și folosească de aceste favoruri.

V. O. O.

Sfaturi economice.

Cojile de ou.

Cojile de ou sînt foarte bune, pentru pui și viței. Ele sînt văroase și varul dă multă putere la învîrtoșarea ciolanelor. Cojile însă trebuie sfărțate mărunt și amestecate în mîncarea ce-i de dat la viței și la pui.

Îngrijirea vacilor de fătut.

Vacile cari sînt a feta trebuie ferite de fân rîu, muced și de apă rece, căci altmîntrelea vacile pot lăpăda.

Cînd vrea să fete vaca, nu-și află loc. Se culcă și se scoală. Atunci trebuie păzită; ear' dacă nu poate feta, să încălzim lături și să-i dăm, ori să-i dăm un pătrar de vin, ori două păhare de apă în vreme de un cîas.

Vasele de smîntînă.

Vasele în cari se pune laptele dulce, ca să se prindă smîntîna, trebuie să fie la gură cât se poate de largi, căci atunci strîngi mult mai multă smîntînă, decât dacă vasele sînt strîmte la gură.

Carne proaspătă de porc peste întreg anul.

În loc de a săra și afuma carnea de porc, cum de obicei se face în cele mai multe părți ale țerei noastre, locuitorii din comitatele Tolna și Baranya proced în modul următor: porcul ucis, curățit și desfăcut se desparte în două părți; se lasă să se răcească încâtva, se desface slînina, îndată-ce s'a întărit ceva, punându-se într'o căldare la foc, după-ce s'a tăiat în bucăți. Carnea tăiată deasemenea în bucăți de mărime după plac, se pune în tipși și cu aceste în cuptoare de pîne, arse spre acest sfîrșit, unde se frige numai pe jumătate. Acum se așează în cutfi de bleh smălțuite cu cositor, lăsându-se ca să se răcească. După aceea unsoarea ferbinte, în care carnea s'a fript, se toarnă peste ea, astfel ca după-ce s'a slăbit să fie cam de un deget deasupra carnei. Cutfiile de bleh au coperiș, care e provăzut cu o gaură în forma hornului, prin care se lasă aer la unsoare. Astfel pregătite cutfiile se păstrează la loc răcoros. Avînd lipsă de carne friptă de porc, se ia din unsoare o bucată sau mai multe și se frige îndeajuns.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

B. I. în Petrojeni. Nisuița d-tale de-a învîța e foarte bună. Noi cu toții trebuie să învîțăm, ca să înaintăm. Durere însă, că o astfel de carte, cum dorești d-ta, nu este. Facerea planurilor de case etc. nici nu se poate învîța din carte, decât învîțînd în școale a desemna și dela măestri (paleri) zidari, bărdăși etc. Trebuie însă înainte să știi desemna, adecă a face figuri cu deosebite linii pe hîrtie.

Din viața animalelor.

Știu se numere animalele?

Michel Delines ne istorisește lucruri destul de însemnate în această privință.

Într-o zi învățatul Audubon eșind din căsuța sa pentru a face o excursiune cu patru prieteni, văzu un papagal intrând în casă. Audubon intră apoi cu unul din prietenii sei; îndată papagalul eși afară și începî să sboare de jur împrejur, fără a intra în lăuntru. Prietenul lui Audubon eși cel dintâiu din căsuță; papagalul tot nu intră înapoi; dar' imediat ce Audubon eși afară, intră în lăuntru. De aci urmează, că papagalul 'și-a dat seamă, că au intrat două persoane, și că pentru a intra în lăuntru, trebuie să aștepte, ca două persoane să ese afară.

Audubon curios de a ști cât poate numera papagalul, intră de mai multe ori în casă cu amici, și văzu, că papagalul nu poate numera mai mult de 4. Odată, într'adevăr el intră în casă cu patru prieteni, și eșiră unul după altul. Papagalul nu intră decât după-ce eși al patru-lea vizitator. Cu cinci persoane încercarea nu reuși.

Un doctor rus, dl Timofieff, a început nu de mult probele lui Audubon asupra paserilor, cânilor, mășelor, cailor și a aflat, că țarca poate numera până la 10 și că prin urmare e superioară la popoare întregi din Australia, cari nu pot numera atâta.

Cănele lui Timofieff avea obiceiul de a îngropa ciolanele, nu toate la un loc, dar' în ascunzători deosebite. Într-o zi, doctorul îi dădu 26 ciolane, pe care el le îngropă în 26 locuri. A doua zi, dl Timofieff nu dădu cânelui nimic de mâncat. Animalul rēcurse la ciolanele ascunse. Desgropă 10 ciolane unul după altul; apoi se oprî deodată, ca-și-cum ar fi numărât câte mai avea ascunse. După câteva minute începî din nou. De astă-dată scoase 9 oase și după ce se mai gândî puțin, mai desgropă încă 6. După asta punēdu-se jos adormî. Dar' deodată se sculă, alergă în grădină și aduse al 26-lea și ultimul os.

Dl Timofieff găsi, că numărul 26 e deasupra puterii de calcul a cânelui, și că el ar fi împărțit acest număr în trei părți, numărându-le pe fiecare aparte; cu toate precauțiunile el greșise și nu-'și îndreptă greșeala, decât după-ce se gândî un timp.

De aici însă nu trebuie să credem, că cănele poate numera, căci el poate să fi făcut acestea ajutat de memorie și îndreptat de nasul seu.

În această privință măța se pare, că este mai puțin cuminte. Doctorul înainte de a da măței sale o bucată, îi punea înainte farfuria și apoi o lua. Astfel își învăța măța să nu-'și primească mâncarea decât după-ce a fost amăgită de

șese-ori. Animalul se deprinsese cu aceasta, căci stătea nepăsător la cele dintâiu cinci oferte, și numai după a șesea se arunca pentru a-'și mânca bucată. Dl Timofieff a reîncercat încercarea două săptămâni, și măța nu s'a amăgit. Dar' când se încerca să meargă mai departe și să înmulțească numărul ofertelor, măța nu mai găsia momentul potrivit. Această parte a experienței este greșită, căci poate măța era obișnuită să aștepte a șesea ofertă. Ea ar fi trebuit să se facă cu o altă măța, neobișnuită încă.

Cu caii încercările de calcul sînt mult mai interesante. Într'un sat al guvernamentului Poskov, dl Timofieff observă un cal al unui țeran, care luase obiceiul de a se oprî în timpul lucrului după-ce trăgea 20 de brezde. Calul numera atât de fără greș, încât însuși țeranul numera brezdele, după numărul de câte-ori se oprea calul. Eată un animal, care numera pentru stăpân.

Într'un alt sat, Dr. Timofieff a văzut un cal, care numera kilometrele după numărul petrilor kilometrice, și ora după bătăile ciasului.

Într-o zi Drul rus se ducea la Valdai, când după-ce făcu 22 verste, unul din cai se oprî deodată. Vizitîul dădu fēn calului, pornî din nou. De mic calul fusese învățat de cătră stăpânul seu, la fēn la fiecare 25 vērste. Calul fără îndoială, își dădu seama de drumul parcurs după numărul petrilor kilometrice. Data asta se înșelase cu trei verste. Dar' nu era vina sa. Mai erau pe drum, pe lângă petrele kilometrice, încă trei altele, care serviau pentru a limita pădurea statului. Dacă această observație este adevărată, ea arată foarte clar puterea aritmetică a animalelor.

Același cal, după dl Delines, era învățat să primească hrană când ciasornicul din apropiere suna 12; chiar dl Timofieff însuși a observat, că de câte-ori bătea ciasul calul ciulea urechile și asculta; apoi pleca capul cu nemulțumire, când ciasul bătea mai puțin de 12; din contră exprima cea mai viuă satisfacție, când auzia 12 bătăi.

Deci calul poate numera. Dacă calul numera, de ce nu ar numera și celelalte animale?

Știri economice.

„Concordia”, însoțirea de negoț din Sibiu 'și-a publicat bilanțul de pe anul dintâiu al lucrării sale. Venitul curat este de 6975 fl. 06 cr. Capitalul social, întreg plătit este de 100.000 fl. La încheierea bilanțului s'au aflat în boltă mărfuri în preț de 159.542 fl. 33 cr.

Tarif de vecinătate. Foile din România vestesc, că în luna aceasta s'au introdus pe căile ferate un nou tarif, numit de vecinătate, pentru călătorii de clasa a 3-a pe depărțări mici până la 25 kilometri.

Noul tarif, a cărui menire e de a atrage călătorii mai lipsiți, cuprinde 4 zone cu taxe de transport mai ieftine.

Nouă căi ferate. În comitatul Torontal s'a făcut și deschis o nouă cale ferată între *Bectcherecul-mare și Jimbolea*. Lungimea călei este 75 chm. și stă în legătură cu căile ferate ale statului.

— Se vestește, că în curēnd se va începe edificarea unei linii vicinale dela Caransebeș la Hațeg. Noua linie va porni dela Caransebeș atingēnd comunele: Obreja, Nădrag, Cireșa, Voislova, Bouțarii-de-jos și de sus și Bucova, trecēnd apoi peste vadul Porțile-de-fer, Grădiște și Păclișa, până-când se va împreuna cu linia dela Hațeg. Întreaga linie va avē o lungime de 76 chm. și va costa 3.800.000 fl. (adecă 50.000 fl. per chm.)

Lăptărie. Un grup de capitaliști olandezi împreună cu câțiva proprietari români vor înființa în România o lăptărie rațională.

Localitatea unde are să fie deschisă lăptăria nu e aleasă încă; capitalul asociației însă e deja format.

Un nou soi de tutun. În ținuturile băltoase ale Australiei s'a sfiat o plantă până acum cu totul necunoscută, care este înrudită cu cunoscuta plantă de tutun. Noua plantă australiană a și început a se întrebuița pentru fumat. Se zice, că ea nu este așa amețitoare, ca tutunul nostru, căci abia conține pe jumătate atâta nicotină (adecă otrava din țabac). Are frunze mai netede ca tutunul. Dacă se usucă, devine roșu-întunecat, moale și oleos. Noul soi de tutun, după-ce va fi nobilitat de-ajuns, va fi menit a înlocui tutunul de azi. Eglezii deja au și început să planteze tutun de acesta nou pe teritorii mari și nu peste mult îl va pune în negoț.

Societate industrială. În Bencreșii s'a întemeiat cu capitalori mai mult străine o societate numită „Metalurgia Română”. Capitalul de fundație e de 1,200.000 franci. Societatea va întemeia o fabrică de roți pentru vagoane și diferite lucrături pentru diferiți articoli de industrie.

Budgetul statului pentru anul 1899 a fost prezentat parlamentului în săptămâna trecută de cătră președintele comisiei financiare. Raportul comisiei amintește frainte de toate schimbările făcute diu pricina noiei legi a contabilității de stat. Arată apoi, că eșitele se urcă în măsură mult mai mică și că eșitele comune sînt preliminate cu cuota de până acum cu 31.4 percente și că agio la aur este prenotat cu relația legală. Comisiunea a șters numai o singură poziție din întreg proiectul prezentat de ministrul de finanțe, și anume ajutorul de 12.000 fl. pentru vicinalul Hegyesfeketehegy—Palánka.

În urma acestel ștergeri budgetul se înfățosează astfel:

Totalitatea eșitelor . . .	503,252.446 fl.
Totalitatea înrărilor . . .	503,303.603 fl.
Plus . . .	51.157 fl.

Comisia recomandă apoi budgetul spre primire.

„Călimdarul Poporului“ a ieșit.

Aducem o veste plăcută cetitorilor Frumosul și iubitul „Călimdarul Poporului“ pe 1899 a ieșit zilele aceste de sub tipar, cu un cuprins bogat și frumoase ilustrații. Afară de partea calendaristică și alte notițe și îndrumări folositoare Călimdarul are următorul cuprins literar:

Dela 1848, (din prilejul aniversării al 50-lea).

Adunarea dela Dumineca Tomei în Blaj. Andreiu Murășan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă.

Eu mis, ese, și sânt Român, poezie de I. Dariu.

Țeară fără bătrâni, poveste de V. A. Urechia.

Anecdote.

Doinești icoane din lumea românească. (»Limba, portul și moșia«).

Doine și strigături populare: De pe Murăș; De pe Târnave; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții Apuseni; Din Bănat; Din Țeara-Oașului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul Nostru, cronică întâmplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii titluri:

Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericesti, afaceri economice, frunțași români morți, dela frați, stări grele pretutindeni, etc.

Economic: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele reguli pentru grijirea sănătății. — Povește.

De ris.

Tîrgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni.

1. Andreiu Murășianu, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șașa. 4. Dela Stăna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român »mărginean« călare. 6. O Româncă din jurul Sibiului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinăra din Suciul-de-sus (între Lăpuș și Cibles). 10. Un țăran român din Bănat. 11. Scenă din Săliște (l. Sibiul). 12. Dela Stăna-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Șiria (l. Arad). 14. Dela Stăna-de-Vale: »Biserița« (o stâncă). 15. — »Moara dracului«. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarck. 18. Împărăteasa-Regină Elisabeta.

In estan călimdarul e cu o întregă coală mai voluminos decât anul trecut, estinzându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiul, Strada Poplăcei 15.

CRONICĂ.

Sfințire de biserică. În 20 Septembrie s'a sfințit cu mare solemnitate biserică gr.-cat. din Acăț (com. Selagiu). La serviciul divin au pontificat Rvds. Al. Barbo Ioviciu, vicarul Sălagiului cu o asistență de alți 9 preoți. Solemnitatea a decura în fața unui public mare, care venise în procesiuni din satele învecinate.

Avis. Harnicul învățător din Brașov I. Dariu face cunoscut următoarele, asupra cărora atragem luarea aminte a bărbatilor de școală: Îmi iau voie a aduce la cunoștința publică a domnilor învățători, că a apărut de sub tipar o edițiune nouă din: »Istoria patriei și elemente din Istoria universală pentru școlile populare«, lucrată de subscrișul. Edițiunea aceasta a apărut în editura librăriei Heinrich Zeidner din loc cu prețul de 25 cr. broș. Tot la librăria H. Zeidner se află

în comisiune și »Gramatica limbii românești« cursul II., lucrată tot de subscrișul, cu prețul de 30 cr. Pentru ori-care dintre aceste cărți, cei-ce comandă mai multe exemplare primesc un rabat corespunzător, după-cum s'a și acordat deja cu sus numita librărie. Brașov, 13 Octombrie 1898. Ca deosebită stimă colegială: I. Dariu.

Di Nicolau Șandor de Vist, căpitan de cl. I. la reg. de infanterie nr. 31, după împlinirea alor 40 ani de serviciu, la cererea proprie devine pensionat cu 1 Noembrie a. c. Maiestatea Sa din acest prilej l'a înaintat la rangul de major. Di Șandor și pău-ă a fost în activitate la mișie timp de 7 ani a purtat cu cea mai mare conștiențiositate și deregătorie de cassar la comitetul fondului școlar grănițdresc al fostului reg. rom. I., și încă fără plată. Credem, că de aici înainte fiind cu locuința în Sibiu, va contribui și mai mult la administrarea fondului amintit.

La »Reunirea sodalilor români din Sibiu« s'au mai înscris de membri următorii: Mihail Simu, măestru croitor; Ilie Alimănescu, cul.-tipograf; Florențiu Mare, sod. lăcătuș; Dumitru Băltes, sodal măsar; Ioan Cristea, măiestru compactor; Iie Simțion, sod. pantofar; Traian Mare, sod. pantofar; George Simțion, sod. lăcătar; Nicolae Hebicean, sod. măsar; Petru Mihăilșan, măiestru pantofar; Dr. Avram Tincu, avocat; Ioan Baci, propr., Șoala, Victor Porutiu, pract. de tribunal; Anton Katzler, friser; Pant. Lucața, căp. c. ș. r. în pens.; Wilhelm Auerlich, fotograf; Adolf Gross, agent; Némethi Mihály, friser; Dr. Nic. Comșa, medic în Franzensbad; Ioan Broju, capelan c. și r. militar; Alex. Bobeș, mașinist în Dolova.

»Pereat Unguri!« »Magyar Polgár« din Cluj scrie, că în Tritiul-de-jos s'ar fi făcut o demonstrație contra Maghiarilor mai în zilele trecute. Cățiva Români beți ar fi »cărpiț« pe cățiva Unguri, cari erau paciaici și trezi ca lumina soarelui. Nu știm, ce este ade-vărat din știrea acestei foi, dar' ne-ar de-obliga mult cei dela »M. P.« dacă ne-ar da cuprinsul cântărei »Pereat Unguri« (să piară Ungurii). În notiță se face amintire, că demonstrații cântau cântecul »Pereat Unguri«. Noi cei rămași de lume n'aveam cunoștință despre existența acestui cântec. Și — repetăm încă odată — cei dela »M. P.« ne-ar face o plăcere spunduni-l. Poate 'i-am lua și noi folosul....

Mai știi?

Unul după altul. Din Cernăuți se scrie, că acolo un soldat jidovesc, ce merse cu locotenentul seu la postă spre a ridica bani, primi dela locotenentul seu între altele și o epistolă recomandată cu 700 fl. v. a., spre a o duce în cancelaria regimentului. Însă J dănașul, îndată-ce simți bani în epistolă a luat-o la sănătoasa. Oblicindu-se lipsa lui, se trimise ca să-l caute, un al soldat, din întâmplare tot Jidan. Însă și acesta 'și-a per-dut urma. Un Jidan după altul.

Un Arpád. Un anumit Ungur Arpád János din București avea năravul a arunca cu-nășip în ochii oamenilor și apoi a-'i pungăși. Astfel ieri a aruncat cu nășip în ochii dlui Victor Nikman, pe când trecea prin strada Popa Tatu. Jertfa a început să strige și lumea a pus mâna pe pungăși, care se află arestat.

Pentru înflințări de coruri vo-cale se recomandă un Român, dirigent de cor, care a înființat în părțile bănățene 12 coruri țărănești. Adresa se poate afla la redacțiunea noastră.

Magnații maghiari se rulsează. Tribunei 'i-se scrie din Timișoara, că în Bănat Jidovii, grație ocrotirei și gogulirei celor dela stăpânire, să încuibă și se îmbogățesc tot mai mult, sărăcind poporul, și ruinând cu deosebire pe magnații maghiari, cari rânt și așa puțin.

Așfel între alții contele Aladár de Dessewffy (un neam al actualului episcop romano-catolic din Timișoara) avea o casă elegantă în cea mai frumoasă piață a cetății Timișoara, în »piața de paradă«, piața principelui »Eugen de Savoia«, — și această casă (palatul Dessewffy) s'a vândut înainte cu puține zile cu 100.000 fl. și cumpărătorul a fost Max Weiss, Jidov, care înainte cu 20 de ani umbla încă tot zdrențuros și limba pe oameni să cumpere lemne.

O altă casă nemeșească-ungurească, tot din cetatea Timișoarei, în piața cea mare (a lui Losonczy), în apropierea de bisericile catedrale rom.-cat. și sârb.-or., — casa nobililor de Zemplényi, — s'a vândut cu prețul bagatel de 60.000 fl. și cumpărătorul a fost: jopănul Samuel Klein, pitar jidovesc din Timișoara. Mare trebuie să fie decadența aristocrației ungurești, dacă pot să ajungă trebile până într'acolo, ca Jidovii să le poată lua casele pe prețuri bagatele.

Earăși invențiuni în Hodmező-Vásárhely Csordás Karolin a încercat în săptămâna trecută să invenineze pe soru-sa, ca să-'i moștenească averea. Femeia-monstru a pregătit supă de vin pe seama soru-sei care era bolnavă și în aceasta a pus venin. Bolnavei 'i-s'a făcut și mai rău, ear' medicul a constatat inveninarea. Otrăvitoarea a fost prinsă și a mărturisit faptul.

Rupere de nor. Mercuria din săptămâna trecută s'a descărcat asupra orașului Fiume o vijelie grozavă, care s'a sfârșit cu rupere de nor. Ulițele erau toate în apă. Oamenii alergau înspăimântați. Comunicația a fost întreruptă timp de două ore. Apa a pătruns în edificiile subterane, cauzând stricăciuni foarte mari. Sânt și câteva jertfe omenești.

Omorit pentru 25 bani. O crimă îngrozitoare a zgduit acum câteva zile întreaga populație din orașul Tecuci, România. Un sergent din regimentul I. roșiori, care are garnisoana în acel oraș, cu numele Ioan Zugravu, ducându-se la prăvălia lui C. Gârleanu, unde de obicei venia și chefia cu prietenii sei, negustorul amintește sergentului, că 'i-a rămas dator cu suma de 25 de bani. Drept ori-ce răspuns, sergentul să repede asupra negustorului și ti dă două puternice lovituri de pumn în cap. Gârleanu cade în nesimțire. Băieții din prăvălie vin în ajutorul stăpânului lor și caută înzădar a-'l readuce la viață. Totul era sfârșit. Loviturile date de sergent au fost atât de puternice, încât sârmanul om a murit pe dată. Autoritățile militare au fost înștiințate și sergentul criminal a fost prins.

Trei copile deodată. Felle din România scriu, că femela Leanca Stancu Sasu din comuna Moara-Domnească, județul Ilfov, a născut trei fete. Atât mama cât și copilele sânt sănătoase.

Cel mai bătrân preot în diecesa Caransebeșului va fi fost, poate, preotul Nic. Vlad din Zervești, protopopiatul Caransebeșului, care a răposat în 9 Octombrie n. e. El s'a născut în 1809 și s'a căsătorit și hirononit în 1834. A răposat va să zică în anul al 90-lea al vieții și al 65-lea al preoției. Până la moarte s'a bucurat de sănătate deplină; era om vesel, statura marțială. Cu trei zile înainte de a muri el a fost la Caransebeș, fiind încă deplin sănătos. În mormântarea venerabilului preot s'a făcut cu pompa convenită prin protopopul Ghidiv, cu numeroasă asistență de preoți.

Ciuma în Viena. Este știut, că patria ciumei e India. Și cu toate acestea s'a ivit săptămâna trecută ciuma în Viena. Lucrul s'a întâmplat așa, că anul trecut mai mulți doctori, sub conducerea Drului Müller, au fost trimiși de guvernul Austriei în India, să facă studii asupra ciumei. Doctorii au adus cu ei baccile (sămânță) de ciumă în Viena, pe cari le prășiau în câțani și alte animale, trăgând învețături, ca să descopere leacul împotriva ciumei. Se înțelege că lucrând cu astfel de baccile primejdioase, cari numai cu ochianul se pot vedea, trebuie să fie omul cu mare băgare de seamă, ca să nu capete ciuma. Și în Viena tocmai aceasta s'a întâmplat. Un servitor al spitalului din nebagare de seamă a căpătat ciuma și a murit. De la el s'a molipsit tinerul Dr. Müller și săptămâna aceasta a murit și el. Drul Müller a știut că moare și a arătat curaj uimitor în fața grozavei boale. Tot de la servitor s'a molipsit și o îngrijitoare, care acum se luptă cu moartea. Se înțelege, că bolnavii au fost închiși deosebiți și spitalul a fost păzit, ca nimenea nechemat să nu intre acolo. Vienezii s'au înfricat, că ciuma se va lăși între ei, ba și în alte părți să tèmeau oamenii, că grozava boală se va lăși tocmai de acolo, unde medicii învață și fac încercări a o stîrpi. Acuma însă, în urma grijei bune, primejdia este delăturată.

Amintim, că ciuma este deosebită de coleră, e mai rea decât aceasta și pe la noi nu s'a ivit această boală din 1813.

Un câne — „Kossuth Lajos“. Cetim în „Tribuna Poporului“: Un perejnat de aici din Arad a făcut arătare la poliție, că întorcându-se mai zilele trecute dintr'o comună învecinată s'a abătut prin cărăma lui Mosóczy Gábor. Cum stătea la masă aude pe copilul cărămarului, că amenință un câne cu vorbele: „Țiba, Kossuth Lajos!“ La auzul acestor cuvinte Jidanul ei-că s'a indignat și a cerut explicații de la cărămar. Acesta, nu prea scump la vorbă, i-a spus Ovreiului, că pe câne într'adevăr îl cheamă Kossuth Lajos. Publicând această știre „Arad és Videke“ invită pe procuror să iee măsuri aspre în contra acestui Urgur vitat de sine.

Încetă în Someș. Sâmbăta trecută o femeie ca de 50 de ani din Cluj s'a dus cu două gălețe să aducă apă din Someș. În scurtă vreme vecinii observară, că o găleată e pe țerm, ear' femeia și cealaltă găleată au dispărut. Au mers acasă s'o caute, și neaflându-o nici acolo au pornit cu bărbatul femeiei și cu câțiva polițiști la Someș. Au căutat zădarnic, căci în curând s'a făcut noapte. Duminică dimineața a sosit o telegramă care spunea, că s'a sflat din jos de Cluj lângă un pod un cadavru de femeie. S'a constatat, că înecata era femeia dispărută Sâmbăta din Cluj. A fost dusă la spital.

Moarte cu ori-ce preț. În săptămâna trecută o damă necunoscută s'a aruncat pe șine înaintea trenului, când acesta trecea peste podul Murșului de la Lipova. Mașinistul observând la timp ce se pregătește, a oprit numai decât trenul, care și de altcum mergea încet pe pod. Observând dama, că trenul s'a oprit, se aruncă numai decât peste bariera podului în Murș. A fost scoasă moartă din valuri. Până azi nu se știe cine e femeia nenorocită.

Patru oameni îngropați de vii. O groznică nenorocire s'a întâmplat în ziua de 7 curent în comuna Păunești, din județul Putna, România. Pe când mai multe femei și fete din sat, săpau pentru a scoate pământ de lipit dintr'o groapă de la marginea comunei, unul din maluri s'a surpat fără de veste și a îngropat de vii pe femeia Ilina Ursu, pe fetele Manda Bostan și Anastasia Anițoiu și pe băiatul Anton Bostan. Celelalte femei cari erau acolo și cari, ca prin minune, au scăpat din această nenorocire, au alergat în sat și au dat alarma. Toți locuitorii au venit la fața locului și după o muncă de aproape de o jumătate de oră, au reușit să dea la o parte pământul care se surpase și acoperise pe nenorocitele ființe. Cadavrele lor, au fost lăsate locului până-ce s'au făcut cercetările legale și au autorizat înmormântarea lor.

Ciuma în Indi. Îngrozitoarea boală ciuma bântuie într'una în Indi. Legațiunea română din Londra, în poziție de a ști datele exacte de la oficiile engleze din Indi, comunică următoarele cifre cu privire la mersul ciumei de la 16—23 Septembrie: În singur aceste 9 zile, s'au bolnavit de ciumă în Bombay, Satara, Nasik, Belgaum, Darvar, Kohlapur, Cathiavar, Cuci și Barota 3170 de persoane, fiind în același timp de 9 zile 2580 cazuri de moarte de această boală.

Ortații lui Luccheni. În 3 Noembrie se va începe pertractarea finală contra lui Luccheni, ucizătorul Reginei. Docdată cu el vor fi acușați Martinelli, care a pregătit pumnalul; Salvi, care ar fi declarat că a avut cunoștință de atentat înainte de săvârșire; Galducci, un prieten al atentatorului, care l-a lăudat în public; Ramboni, deținut la Lugano și Gino, arestat la Basel. Cu un cuvânt s'au cinci tovarăși „și cu sergentul șese“.

Mire și mireasă În comuna Derecke s'a întâmplat în săptămâna trecută o tragedie emoționătoare. Kada Péter era încredințat cu Kovács Eszter, după-ce isbutiră cu mare greu a câștiga în cuviințarea părinților. La câteva zile după încredințare, mirele s'a împușcat fără să se știe din ce cauză. La auzul acestei știri, mireasa căzu îndată ca amețită, și pe lângă tot ajutorul medicilor, a doua zi muri.

Censură radicală. Împărăteasa chineză a dispus sistarea tuturor foilor chineze. Scurt și la înțeles; cel puțin nu trebuie să mai amărăști zilele redactorilor cu procese de presă!

În contra tutunului. În statul New-Yorkului vor fi pedepsiți cu 10 dolari sau 10 zile de închisoare toți aceia, cari se vor dovedi a fi vândut tutun sau țigări tinerilor mai mici de 18 ani. Asemenea măsuri s'au luat și Svedia și Norvegia contra tăbăcului.

Nebună în biserică. În o biserică din Budapesta a făcut multă senzație o femeie nebună, care a turburat serviciul d-zeesc. Rupându-și vestmintele s'a aruncat în fața altarului și luând o cunună de pe el strigă: Nu sânt păcătoasă! Iartă-mă Doamne!

Nenorocita femeie a fost dusă la căpitanat, unde s'a constatat, că o cheamă Ana Limacsek și e de 36 ani. A fost dusă apoi la casa smintiților.

La istoria untului. Untul în vechime n'a fost cunoscut în Europa. Numai mai târziu, pe timpul creștinismului a fost adus în Europa, dar' numai ca pomadă pentru damele din societatea mai înaltă. Astfel untul s'a folosit câteva sute de ani, până-când untul cucerii un teren nou, anume oamenii au început a-l folosi ca mijloc de luminat în loc de ulei. Până în veacul al 15-lea în case și mai ales în biserici se lumina cu unt. Numai de la 1500 încoaie untul a fost folosit în Europa ca mâncare.

Frumos obicei. În Britania-mare este un obicei foarte bun, anume: când o mamă moare și unicul copil rămâne fără mamă, atunci toate mamele din acea comună îngrijesc de unicul orfan. Preotul satului alege pentru copil o mamă, pe care o crede el mai bună, și apoi se îngrijește de copil, socotindu-l ca un dar de la D-zeu. Dacă mama nouă e prea săracă, atunci îngrijesc mai multe de copil.

În Britania mai e datina, că ori-cine care se întâlnește cu vre-o femeie, care are pe brațe un copil, nu trece pe lângă ea fără a nu zice: „D-zeu te binecuvinte“.

R Î S.

Țiganul vânător.

Țiganul din gura văii avea două găini, pe cari din întâmplare le-a mâncat vulpea. Da chiar văzându-o țiganul pe vulpe cum fugea cu o găină, — iute prinde la mână o frigare ca să o străpungă — și un cuțit se-i taie și coada, ei dă de unde să o poată prinde.

Țiganul roșu de ciuda — că nu a putut-o prinde — iute fuge la un Român vânător și îi spune pătania, și ca să creadă Românul mai bine, zice că era gata să prindă vulpea de coadă, căci vulpea avea o coadă de 3 coți.

Românul nu credea minciuna.

Țiganul acum se jură că a fost de 2 coți.

Românul zise că nu se poate.

— Ba se mă iee drăcul de te las mai lesne de-un cot, — zise Țiganul.

POSTA REDACȚIEI.

I. D. în Br. „Avisul“ îl dădusem la tipar înainte de a ni-l trimite. Asupra celor scrise urmează scrisoare, dar' nu e prea mult 2000 de exemplare?

T. T. în P. Cele trimise se vor publica. Monografia se o faceți la iarnă, noi vom cerca a căuta, ceea-ce doriți.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călinđarul săptămânei.

Zilele	Călinđarul vechiu		Călinđ. nou		Soarele	
	Dum. a 21-a d. Ros., gl. 4, sft. 10.				răs.	ap.
Du m.	18 S. Ap. și Ev. Luca	30 Claudiu	7 5	4 55		
Luni	19 Prorocul Ioil	31 Wolfgang	7 6	4 54		
Mărți	20 Muc. Artemie	1 Nov. T. S.	7 8	4 52		
Merc.	21 Cuv. Ilarion	2 Pom. Răp.	7 9	4 51		
Joi	22 Păr. Averchie Epis.	3 Humbert	7 10	4 50		
Vineri	23 Ap. Iacob fr. Dlui	4 Carol Bor.	7 11	4 49		
Sămb.	24 Muc. Areta	5 Emeric	7 12	4 48		

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 19 Octomvrie: Marpod, Nadășul-săseșc, Păpăuț
Mărți, 20 Octomvrie: Drașov, Sân-Georgiu.
Mercuri, 21 Octomvrie: Cluj, Ciosveni.
Joi, 22 Octomvrie: Cojocna.
Vineri, 23 Octomvrie: Radnot, Sighișoara.
Joi, 22 și Vineri, 23 Octomvrie: Cămpeni.
Sămbătă, 24 Octomvrie: Motișdorf, Teaca.
Vineri, 23 până Luni, 26 Octomvrie: Teiuș.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de villeri, de lăp-tărli etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de **F. W. RAIFFEISEN.**

Edițiunea a V-a:

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Revoluții rom. de agricultură din comitatul Sibielului“ (280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum **cu preț redus!**

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

- Pădureanca. Novă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipărus Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copil. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Filca a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărătnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Plăstēm de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușoaca. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un peșitor îndărătnic. Novă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpărătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoalca. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 80 cr. sau 160 bani.
- Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgărăcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nuscă-Împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-Împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur. Culeso de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni. Novă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru. De Antoniu Ghislanzon. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoara Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandra Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici. Novă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuța,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan“, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan“, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. . . . . 64 cr.
- „Din goana vieții“, ediția III. (1895) . . . . . fl. 1.75.
- „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 . . . . . fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 . . . . . fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
 librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
 Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC în ECONOMIA RURALĂ

compus de
 cel 12 preoți întemnițați în Cluj.
 Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de
 Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

A apărut la
 „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea Stuparilor săteni

de
 Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea
 „Reunelul rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei
 cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit
 în literatura stuparilor. Broșura este scrisă
 de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea
 tratează pe scurt tot de ce are trebuință un
 stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii
 pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
 societate pe acțiuni în Sibiu.

„ARIEȘANA“, INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni
 cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat,
 solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile
 făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă să dau 6%, dar' darea erarială are să
 o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sunt
 de a se însinua spre abzicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl.
 cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu
 45 zile înainte. Permițând starea cassei, depunerile se răsplătesc îndată și fără
 abzicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoalvă cu reîntoarcerea ei.

2. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu caventați.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.

4. Acoardă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă
 le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 52—60

În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,
 se află de vânzare
 următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisiu Melcher.
 Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . . . 1 fl. 50 cr.
  2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maxi-
 melor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților
 spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
  3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.
- Se recomandă mai ales preoților. —

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
 blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
 numai din material bun și tare. De aceea rog cu
 deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
 a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
 măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
 afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
 merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
 măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
 țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
 fabrică de casse în Sibiu,
 strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[480] 32—